

Sygn. akt II AKa 64/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Marcinkowski
Sędziowie:	SSA Wojciech Dziuban (spr.) SSO del. Tomasz Koziol
Protokolant:	st. sekr. sądowy Barbara Bolek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Jerzego Biedermana

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2013 roku sprawy

M. K.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie za niesłuszne zatrzymanie oraz obserwację sądowo - psychiatryczną

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 1 lutego 2013 roku sygn. akt III Ko 67/12

I. Stwierdza nieważność postępowania w zakresie oddalenia wniosku

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za obserwację sądowo – psychiatryczną wnioskodawcy i w tej części uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Krakowie Wydział I Cywilny do ponownego rozpoznania.

II. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy i stwierdza, że w tej części postępowanie wolne jest od kosztów.

III. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. M. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu przed sądem drugiej instancji.

II AKa 64/13

UZASADNIENIE

M. K. w dniu 24 stycznia 2012 roku złożył w Sądzie Okręgowym w Krakowie wniosek o zasądzenie kwoty 4.821.833,33 złotych tytułem odszkodowania za bezpodstawne pozbawienie go wolności w okresie od 15.12.2011r. do 4.01.2012r. w sprawie 2 Ds. 633/11. W okresie tym był zatrzymany, pozbawiony możliwości kontaktu z adwokatem, przetrzymywany w szpitalu psychiatrycznym. Nadto podnosił, że postanowienie, na które powołuje się prokurator go nie dotyczy bowiem jego nazwisko nie odmienia się. Wysokość szkody której się domaga wynika z utraty dochodów na

giędkie w wysokości 10.000 złotych za godzinę bezprawnego pozbawienia wolności, które trwało przez 482 godziny i 11 minut.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wyrokiem z dnia 1 lutego 2013 roku sygn. III Ko 67/12 na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. i art. 554 § 2 k.p.k. oddalił żądanie wnioskodawcy, kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa oraz zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata W. M. kwotę 177,12 zł. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu.

Od powyższego wyroku apelację złożył pełnomocnik wnioskodawcy zarzucając na odstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a polegający - zdaniem wnioskodawcy - na nie wyjaśnieniu wszystkich okoliczności związanych z jego zatrzymaniem i umieszczeniem w szpitalu psychiatrycznym na obserwację.

W konkluzji pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji jej autor podnosi jedynie, że wnioskodawca twierdzi, iż sąd orzekający popełnił błąd, bowiem jest on przekonany że został niesłusznie zatrzymany osadzonym w szpitalu psychiatrycznym na obserwacji i dlatego jest przekonany, że za niesłuszne zatrzymanie i umieszczenie go w szpitalu psychiatrycznym należy mu się odszkodowanie i zadośćuczynienie.

Nadto sam wnioskodawca M. K. złożył pismo zatytułowane „Apelacja”, w którym zaskarżył wyrok w całości i wniósł o wypłatę kwoty 4.981.333,33 tytułem odszkodowania za bezprawne pozbawienia wolności w dniach od 15 grudnia 2011 roku do 4 stycznia 2012 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się na tyle skuteczna, że spowodowała częściowe uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

We wniosku M. K. domagał się odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne, jego zdaniem, zatrzymanie w dniu 15 grudnia 2011 roku oraz pobyt w zakładzie psychiatrycznym w okresie od dnia zatrzymania do dnia 4 stycznia 2012 roku na obserwacji sądowo psychiatrycznej.

W toku postępowania przed Sądem Okręgowym prokurator złożył wniosek o wyłączenie sprawy w części dotyczącej odszkodowania i zadośćuczynienia za pobyt wnioskodawcy w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym i przekazanie sprawy w tym zakresie Wydziałowi I Cywilnemu Sądu Okręgowego w Krakowie (k 105 akt sprawy). Prokurator motywował swoje stanowisko faktem, iż roszczenie z tego tytułu nie znajduje się w katalogu roszczeń zawartych w rozdziale 58 k.p.k. i w związku z tym winno być ono rozpoznawane w Wydziale I Cywilnym w oparciu o przepisy Kodeksu Postępowania Cywilnego.

Sąd Okręgowy powyższego wniosku z niezrozumiałych powodów nie rozpoznał, a jedynie przewodniczący na rozprawie w dniu 26 listopada 2012 poinformował o jego treści strony postępowania i prowadził w dalszym ciągu postępowanie.

W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd Okręgowy, odnosząc się do tej kwestii stwierdza, że przekazanie sprawy w oparciu o art. 35 k.p.k. innemu sądowi właściwemu dotyczy tylko sądu, a nie wydziału tego samego sądu. W tej sprawie w ocenie sądu I instancji właściwy jest Sąd Okręgowy w Krakowie, co daje podstawę do rozpoznania tej sprawy także w Wydziale III Karnym.

Powyższe stanowisko jest co do zasady słuszne. Bezspornym jest bowiem, że roszczenie związane pobytwnioskodawcy na obserwacji sądowo psychiatrycznej ma charakter cywilno - prawny i brak jest jakichkolwiek podstaw do rozpoznania go w oparciu o zasady wynikające z rozdziału 58 k.p.k.

W takim wypadku sąd meriti, chcąc rozpoznać roszczenie w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za pobyt wnioskodawcy w zakładzie psychiatrycznym na obserwacji sądowo psychiatrycznej musiałyby jednak procedować w oparciu nie o przepisy procedury karnej ale oprzeć się na regułach proceduralnych wynikających z kodeksu postępowania cywilnego ze wszystkimi z tego faktu wynikającymi konsekwencjami.

Przypomnieć należy, że rozpoznając sprawę o odszkodowanie i zadośćuczynienie z przyczyn o których mowa w art. 552 k.p.k. sąd stosuje procedurę karną, a jedynie w sprawach nieuregulowanych w oparciu o art. 558 k.p.k. przepisy Kodeksu Postępowania Cywilnego.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy rozpoznający sprawę w odniesieniu do części wskazanego wyżej roszczenia winien stosować procedurę cywilną. Sąd orzekający tego nie uczynił rozpoznając całe roszczenie wnioskodawcy w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Należy w pierwszej kolejności zaakcentować, iż zgodnie z art. 47 § 2 k.p.c. w pierwszej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego. Sąd meriti rozpoznał powyższą sprawę w składzie trzech sędziów zawodowych. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż w sprawie zachodzi nieważność postępowania bowiem jak wynika z art. 379 § 4 k.p.c. skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa.

Dlatego też Sąd Apelacyjny w oparciu o treść art. 386 § 2 k.p.c. stwierdził z urzędu nieważność postępowania czego konsekwencją jest jego zniesienie w zakresie ją dotkniętym i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. W realiach niniejszego postępowania sądem I instancji jest Wydział I Cywilny Sądu Okręgowego w Krakowie.

W odniesieniu do zarzutu oddalenia żądania wnioskodawcy o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie to podniesione w nim argumenty nie dają jakichkolwiek podstaw do wzruszenia zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Skarżący zarzuca, iż Sąd I instancji nie wyjaśnił wszystkich okoliczności związanych z jego zatrzymaniem. Ten zarzut nie został w żaden sposób uprawdopodobniony. Wbrew co twierdzi autor apelacji Sąd I instancji w sposób szczegółowy odniósł się do kwestii zasadności zatrzymania wnioskodawcy w dniu 15 grudnia 2011 roku. Nie powtarzając argumentów zawartych uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podnieść należy, że wnioskodawca złożył zażalenie na zatrzymanie, którego w dniu 3 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie nie uwzględnił. Ten ostatni sąd wskazał, że w powyższej sprawie wnioskodawcy doręczono kserokopie decyzji o zatrzymaniu nie jej uwierzytelniony odpis. Trafnie Sąd I instancji przyjął, że powyższe uchybienie w jakikolwiek sposób nie mogło rzutować na ocenę zasadności zarządzenia bowiem w żadnym wypadku nie naruszyło uprawnień zatrzymanego w zakresie możliwości złożenia odwołania, z czego z resztą wnioskodawca skorzystał. Sąd Apelacyjny to stanowisko jako trafne w pełni akceptuje.

Z opisanych wyżej powodów Sąd Apelacyjny w oparciu o treść art. 386 § 1 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie w części dotyczącej wniosku M. K. w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne zatrzymanie.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o adwokaturze zasądzone na rzecz pełnomocnika wnioskodawcy kwotę 738 złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu przed Sadem II instancji. Wysokość powyższej kwoty została zasądzona błędnie z uwagi na to, że z § 14 pkt 6 Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub ukaranie, aresztowanie lub zatrzymanie wynoszą 120 zł. W związku z tym przy uwzględnieniu stawki podatku VAT zasądzona kwota winna wynosić 177,12 zł.

Zgodnie z treścią art. 554 § 2 k.p.k. postępowanie. odwoławcze wolne jest od kosztów.